

10.– 11. august 2018 Paide

sõnaroock

kes? mis? kus?

Leia oma teema!

arvamus
festival

Ajakirja hind 1€ (või rohkem, kui soovid aidata sündida järgmisel festivalil).
Kui Sa kava enam ei vaja, võid selle tuua infopunkti taaskasutusse.

Foto:
Deivi Suiste

TERE TULEMAST!

Kuuenda Arvamusfestivali arutelud on pühendatud Eesti Vabariigi sajandale sünnipäevale. Tähistame, et siin on võimalik rahumeelselt koguneda ning vestelda avalikult ka kriitilistel ja vastuolulistel teemadel.

Kodanikena on meil vastutus oma demokraatia eest hoolitseda. Arvamusfestivalile ootame ärksaid inimesi julgelt ja siiralt sõna võtma meid kõiki puudutavatel teemadel, et luua koos Eesti, mis hindab arutlevat demokraatiat ja ühiselt sündivaid lahendusi.

Ühtekokku toimub tänavu 160 arutelu 24 alal. Nagu ikka, oleme hoidnud teemade valiku mitmekesise. Erilise tähelepanu all on seekord Eesti suhtluskultuur, demokraatia olemus ja saja-aastaste Balti riikide tulevik. Esimest korda helisalvestatakse sel aastal arutelud, et neist jääks jälg tuleviku jaoks.

Festivali kodulehel on avatud veebiplatvorm AFoorum, kus alustada arutelu juba enne ning jätkata pärast festivali. Arutelude kava on sündinud sadade inimeste koostöös aasta alguses toimunud avaliku ideekorje põhjal. Arvamusfestivali mõte on pakkuda inspireerivat keskkonda ja parimad arutelud sünnivad kohapeal Sinu osalusel, kes Sa mõtled kaasa, püüad mõista, avaldad arvamust ja jagad kogemusi. Sa nõuad kõlanud väidetele tõestust, mõistad hukka isiklikud rünnakud ja küsid kriitikale lisaks lahendusettepanekuid.

Mõttevahetuste kõrval kutsume kaasa lööma Arvamusfestivali lustakas meluprogrammis. Avastage Paidet nii valgus kui pimedas, tulge kontsertidele, näitustele ja peole!

Häid ja innustavaid mõtteid, põnevaid kohtumisi ning sisukat festivali!

Arvamusfestivali meeskond

WELCOME TO THE OPINION FESTIVAL!

For the sixth summer in a row, thousands of people gather in Paide, at the heart of Estonia, to share thoughts on issues that matter to all of us. Every discussion and every participant helps make Estonia even more committed to participatory democracy.

A grassroots effort by hundreds of organizations and individuals, this year's Festival puts a special emphasis on discussion culture, the nature of democracy, and what the future holds for the three Baltic countries celebrating their centenaries in 2018. 160 discussions - 12 of them in English - will be taking place across 24 discussion areas over two days.

We wish you plenty of food for thought, invaluable encounters, and a festival to remember!

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ НА ФЕСТИВАЛЬ МНЕНИЙ!

Фестиваль мнений проходит уже в шестой раз, собирая в самом сердце Эстонии, Пайде, тысячи заинтересованных в смелых и честных обсуждениях людей. В этом году в центре внимания окажутся такие темы, как: культура общения, суть демократии и будущее столетних прибалтийских республик.

Всего на 24 площадках пройдет 160 дискуссий, из них шесть на русском. В этом году впервые дискуссии будут записываться, чтобы ничто сказанное не пропало.

Желаем вам на эти два дня фестиваля интересных дискуссий, приятных встреч и просто хорошо провести время!

Foto:
Anna Markova

ARVAMUS- FESTIVALIST

Kagu-Eesti III [eel]arvamusfestival “Ilm om hukan”

küttis enne jaani õhu kuumaks!
Kolmel alal kokku 12 arutelu alkoholi-
ja halduspoliitikast kliima- ja rahvastikuni.
Küsitati, kas külavanem on külահull ja odav
viin inimõigus või tuleks lõuad pidada ja
edasi teenida?

**Esimene Noorte
[eel]arvamusfestival
Haapsalus,
Foto: Alari Rammo**

Haapsalu esimese Noorte [eel]arvamusfestivali

soov oli suurendada noorte hääle mõju avalikus aruteluruumis. Koos võeti ette ja murti nii ühiskonnas noorte kohta kui ka noorte endi loodud eelarvamusi ja müüte. Näiteks, kelle arvamus loeb rohkem, kas õpetaja või youtuberi?

Hiiumaa [eel]arvamusfestival

toob 16. augustil Orjaku sadamasse kokku hiidlased, suvehiidlased ja Hiiumaa sõbrad, et ammutada värskeid ideid ja uusi teadmisi, mis inspireeriks kaasa mõtlema, sõna sekka ütlema ning muutusi ise eest vedama.

**Arvamusfestival kuulub
seitsme teise festivaliga
Põhja- ja Baltimaade demokraatiafestivalide
võrgustikku Democracy Festivals,
mille missioon on aidata luua tugevamat
osalusdemokraatiat kõikjal maailmas ja pakkuda
võimalust õppida parimatest tavadest.**

Kaheksa festivali tõid 2017. aastal 29 päevaga
kokku kuni 500 000 osalejat.

HEA ARUTELUTAVA

Kuulame –
see on sama
oluline
kui kõnelemine

Austame
aega, arutelu juhti
ja kõiki teisi
osalejaid

PALJU HUVITAVAM
ON KUULATA TEISTE
JUTTU KUI ISE
RÄÄKIDA. ISEENDA
JUTTU JU IKKA TEAD

Tõestame,
mida
väidame

Reageerime
mõtetele,
mitte isikule

Oleme arutelus
osalevate inimeste
suhtes
hinnanguvabad

Aitäh!

Lahenduskesksus –
kriitika olgu lühike,
seejärel pakume
lahendusi

REEDE, 10. AUGUST

11.00

11.05 – 12.00 **Olukorrast riigis**

20 Raadio 2 traditsiooniline päevakajaline vestlussaade, stuudios on ajakirjanikud Ahto Lobjakas ja Andrus Karnau.

12.00

12.00-13.30 **Liikumisvõimaluste tulevik – kuidas elada maal ilma autot omamata?**

1 Arutelu juhib Riigikogu liige Tanel Talve. Arutelus osalevad Kadri Simson (majandus- ja taristuminister), Igor Taro (Põlva vallavolikogu liige), Pirkko Konsa (nõudepõhise transpordi entusiast), Kalle Laanet, (Riigikogu aseesimees). Arutelu korraldab Pirkko Konsa.

12.00-13.30 **Naised kaitseväes – utopia, reaalsus või luupainaja?**

15 Arutelu juhib Liisa Past (RIA). Arutelus osalevad Arni Alandi (ERR), Sigrid Arumäe (Eesti Kaitseväge), Daisi Želisko (Kaitseväe värbamiskeskus), Märt Koik (teater Must Kast). Arutelu korraldab Kaitseministeerium.

12.00-13.30 **30 Трудовые будни социального предпринимателя**

22 Модератор: Ольга Щеглова (лидер проекта The BookShelf Estonia). Участники: Анна Грунд (наставник в Changmakers Academy), Валерия Лаврова (организатор дней обсуждения BAZAR), Яна Гашикова (образовательный центр Paprika). Организатор: MTÜ Arengu Sammutud.

12.00-13.30 **BNS live: Kuidas muudavad meie elu isejuhtivad sõidukid?**

14 Arutelu juhib Märt Belkin (BNSi majandusuurimiste toimetuse vanemtoimetaja). Korraldavad BNS ja Tallinna Tehnikakõlikool.

12.00-13.30 **Who is richest – Jaan, Janis or Justas? The financial portrait of the Baltics**

13 Participants: Kristijan Tamla (Director, Investment Funds, Swedbank), Leonore Riitsalu (NGO

Rahatarkus), Vaidotas Šumskis (Chief Economist, Bank of Lithuania), Sanita Gertmane (Latvian Consumer Rights Protection Centre). Moderator: Kati Voomets (Director, Institute for Private Finances, Swedbank). Organizer: Swedbank Estonia.

12.00-13.30 **Taara tammikust Maarjamaale ehk kas kõrberahva usk sobib metsarahvale?**

6 Arutelu juhib Jaanus Kangur. Arutelus osalevad Regina Hansen, Madis Iganõmm (Maavalla Koda) jt. Arutelu korraldavad Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Eesti Kirikute Nõukogu.

12.00-13.30 **Mis oleks, kui realiseeriks oma teadlaskarjääri Eestis?**

10 Arutelu juhib Irja Lutsar. Arutelus osalevad Antonio Racioppi (Keemilise ja Bioloogilise Füüsika Instituut), Mari Tõrv (Tartu Ülikool), Karin Kipper (Analytical Services International Ltd, Inglismaa), Renno Veinthal (Tallinna Tehnikakõlikool) ja Indrek Reimand (Haridus- ja Teadusministeerium). Arutelu korraldab Irja Lutsar.

12.00-13.30 **Kuidas sünnib saladus?**

11 Arutelu juhib Harry Tuul ja osalevad Piret Reiljan, Viljar Peep, Janar Holm, Karmen Turk. Arutelu korraldab Justiitsministeerium.

12.00-13.30 **Mobiilne vanemaealiste huvitegevus**

5 Arutelu juhib Anneli Siimusaar. Arutelus osalevad Urmas Treier (Tähtvere päevakeskuse juhataja), Eveli Lilleoja (Põhja-Sakala valla sotsiaalosalakonna juhataja) jt. Arutelu korraldab Kairi Juust.

12.00-13.30 **Kui vabatahtlikkusest saab kohustus – kes tagab turvalisuse?**

23 Arutelu juhib Rasmus Kage. Arutelus osalevad Tauno Suurkivi, Rait Killandi, Marti Hääl. Arutelu korraldab ERGO Kindlustus.

12.00-13.30 **Populismi kasv Euroopas – kas demokraatia korrigeerija või vaenlane?**

19 Arutelu juhib Tõnis Saarts (Tallinna Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi võrdleva poliitika dotsent). Arutelus osalevad Mari-Liis Jakobson

(Tallinna Ülikooli ühiskonnateaduste instituudi poliitikasotsioloogia dotsent), Ahto Lobjakas (Raadio 2 „Olukorrast riigis“ saatejuht, Postimehe kolumnist), Ivo Rull (raamatu „Populismist“ autor, kommunikatsiooniekspert). Arutelu korraldab Eesti NATO Ühing.

12.10-13.00 Kuum debatt: kas Eesti riik on läinud rasva?

17 Arutelu juhib saatejuht Vahur Kollom. Arutelus osalevad Ardo Ojasalu (MTÜ Korruptsiooniradar juht), Jaanus Ojangu (Vabaerakonna juhatuse liige) jt. Arutelu korraldab Eesti Vabaerakond.

13.00

13.00-14.30 Kas tulevikus oleme tööd tehes õnnelikumad?

16 Arutelu juhib Joosep Vimm (Noorte Sotsiaaldemokraatide president). Osalusarutelu, kus sõna saab igaüks! Arutelu korraldab Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

13.00-14.30 Дети-гаджеты-родители: учимся (и учим) играть offline 🇧🇪

19 Модератор: Маргарита Керсон-Саулис. Участники: участники фестиваля. Организатор: Маргарита Керсон-Саулис.

13.00-14.30 Millises maailmas tähistab Eesti oma 120. sünnipäeva?

18 Kaasavas arutelus osalevad Riina Sikkut (terviseja tööminister), Henry Kattago (Riigikantselei strateegiadirektor), Tea Danilov (Arenguseire Keskuse juhataja), Raivo Vare (ekspert). Arutelu korraldab Riigikantselei.

13.05-14.00 Kuum debatt: kuidas rakendada kolme lapse poliitikat?

17 Arutelu juhib Mikko Nõukas. Arutelus osalevad Monika Haukanõmm (Vabaerakonna Riigikogu fraktsiooni liige), Jüri Adams (Vabaerakonna Riigikogu fraktsiooni liige), üllatusküaline. Arutelu korraldab Eesti Vabaerakond.

13.30

13.30-15.00 Rahvadiplomaatia – kas üks Eesti julgeoleku alustala?

15 Arutelu juhib Indrek Treufeldt (ERR). Arutelus osalevad Hannes Rumm (Välisministeerium), Martin Jaško (Riigikantselei), Ivo Juurvee (Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus), Andrei Korobeinik. Arutelu korraldab Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus.

13.30-15.00 Rollivahetus kohtuistungil

11 Arutelu juhib Kai Härmand. Arutelus osalevad Urmas Reinsalu, Rutt Teeveer, Villu Kõve, Kairi Kaldoja, Sigrid Nurm jt. Arutelu korraldab Justiitsministeerium.

13.30-14.45 Idapartnerlus, quo vadis?

2 Arutelu juhib Kristiina Tõnnison (Johan Skytte poliitikauuringute instituudi juhataja). Arutelus osalevad Sven Mikser (välisminister), Jaak Madison (Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni aseesimees), Viktoria Ladõnskaja-Kubits (Riigikogu liige), Eerik-Niiles Kross (julgeoleku ekspert). Arutelu korraldavad Eesti Idapartnerluse Keskus ja Välisministeerium.

14.00

14.00-15.30 Догнать и причинить добро 🇧🇪

22 Модератор: Виктор Панасенко. Участники: Кристина Романова, Юлия Степанова, Кристина Пээтсалу. Организатор: MTÜ Eriline Maailm.

14.00-15.30 Tagasi Eestisse

14 Arutelu juhib Neeme Raud (ajakirjanik). Arutelus osalevad Marina Kaljurand (Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Yoko Alender (Reformierakond), Mailis Reps (haridusminister, Keskerakond), Irene Käosaar (Integratsiooni Sihtasutus), Andres Herkel (Vabaerakond).

14.00-15.30 “Mina jään,” “aš lieku,” “es palieku!” Baltic countries a disappearing nation? 🇧🇪

13 Moderator: Annalisa Jäme (Consultant, Parliament of Estonia). Participants: Mikk Tarros (Vice-Chairman, Estonian National Youth Council), Emils Anškins (Chairman, Latvian Youth Council), Urtė Petruilytė (Board Member, Lithuanian Youth Council), Juris Vilums (Parliament of Latvia), Rainer Vakra (Parliament of Estonia). Organizer: Estonian National Youth Council.

Arutelud peatselt
taskuhäälingus
<https://soundcloud.com/arvamusfestival>

14.00-15.30 **Kas cestlane usub õnnelikkude perekonda?**

6 Arutelu juhivad Karmen Maikalu. Arutelus osalevad Kaia Kapsta-Forrester, Priit Sibul, Urmas Viilma, Triin Käpp, Erik Salumäe. Arutelu korraldavad Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Eesti Kirikute Nõukogu.

14.00-15.30 **Digimuutuv kool**

9 Arutelus osalevad Margus Pedaste (Tartu Ülikool), Kristi Vinter (Tallinna Ülikool), Tea Varrak (Haridus- ja Teadusministeerium), Heli Aru-Chabilan (HITSA juht) ja kõik külastajad.

14.00-15.30 **Kas sookvoodid on koledad sookollid? Arutelu teadusmaastiku näitel**

10 Arutelu juhivad Rain Kooli (ERR). Arutelus osalevad Heli Lukner (Tartu Ülikool), Allan Aksiim (Tartu Ülikooli Üliõpilasesindus), Tanel Kerikmäe (Tallinna Tehnikakõrgkool), Kristel Vene (Flavodata). Arutelu korraldab Heisi Kurig (Eesti Noorte Teaduste Akadeemia).

14.00-15.30 **Õhtu-nädalavahetuse lasteaiad**

5 Arutelu juhivad Kairi Juust ja Tiia Urb. Arutelus osalevad Ainika Zilinsk, Anneli Suits jt. Arutelu korraldab Kairi Juust.

14.00-15.30 **Enne suren, kui arsti juurde jõuan**

23 Arutelu juhivad Toivo Tänavsuu. Arutelus osalevad Karmen Joller, Dekla Uusma jt. Arutelu korraldab ERGO Kindlustus.

14.00-15.30 **Are the Nordic Countries Still a Role Model for Estonians?**

8 Moderator: Christer Haglund (Director of the Nordic Council of Ministers' Office in Estonia). Participants: Kirsti Narinen (Ambassador, Finnish Embassy in Estonia) Taavi Rõivas (MP, Former Prime Minister of Estonia), Kai Klandorf (Executive Director, Network of Estonian Nonprofit Organizations). Organizer: Nordic Council of Ministers' Office in Estonia.

14.00-15.30 **Eurotoetuste vähenemine kui väljakutse kogukondadele**

1 Arutelu juhivad Krista Kõiv (Põllumajandusuuringute Keskuse maaelu võrgustikutöö osakond). Arutelus osalevad Anneli Ott (Riigikogu liige), Mikk Pikkmeets (Lääneranna Vallavalitsus), Kristiina Tammets (LEADER tegevusgrupi juht), Marko Gorban (Maaeluministeeriumi asekancler). Arutelu korraldab Eesti Leader Liit.

14.00-14.45 **Kuidas suhelda indiaanlaste kombel? Jutusaua meetodika tutvustus.**

14 Arutelu juhivad Mati Oja. Kõik Arvamusfestivali külastajad on oodatud! Arutelu korraldab Mati Oja.

14.00-15.30 **Millest toodame elektrit pärast põlevkiviaega?**

3 Arutelu juhivad Lauri Tammiste (Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna keskus). Arutelus osalevad Rene Tammist (Eesti Taastuvenergia Koja juhataja), Kadri Simson (majandus- ja taristuminister), Maria Helbling (AS Alexela Energia tegevjuht), Martin Kruus (Nelja Energia juht). Arutelu korraldab Eesti Taastuvenergia Koda.

14.05-15.00 **R4 Arvamusfestivali erisaade**
Modereerib: Artur Aukon (ERR)

20

15.00

15.00-16.00 **Eesti võimalused maailmas – ÜRO julgeolekunõukogu kampaania valguses**

Arutelus osalevad Eesti Vabariigi President Kersti Kaljulaid ja Eesti ÜRO Julgeolekunõukogu mittetalalise liikme kampaania toetamise nõukoja esindajad Urmas Paet (Euroopa Parlamendi liige), Marko Mihkelson (Riigikogu väliskomisjoni esimees), Mart Nutt (Riigikogu liige). Arutelu korraldab Välisministeerium.

15.00-16.30 **NATO, kas tuleviku garant või mineviku pantvang?**

Arutelu juhivad Sven Sakkov (Rahvusvahelise Kaitseuringute Keskuse direktor). Arutelus osalevad **15** Kyllike Sillaste-Elling (Eesti suursaadik NATO juures), Margus Tsahkna (Riigikogu riigikaitsekomisjoni liige), Yana Toom (Euroopa Parlamendi liige). Arutelu korraldab Eesti NATO Ühing.

15.00-16.00 **Kaks keelt ühe katuse all: kui Katrin ja Katja käiks ühes koolis / Два языка под одной крышей: если бы Катрин и Катя ходили в одну школу**

16 Arutelu juhivad Katerina Danilova. Arutelus osalevad Jevgeni Ossinovski, Katri Raik ja Aune Valk. Arutelu korraldab Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

15.00-16.30 Miks sõltub Eesti majandusedu (küber)hügieenist?

19 Arutelu juhib Rasmus Kagge. Arutelus osalevad Toomas Danneberg (EBS), Klaid Mägi (CybExer Technologies), Liisa Past (RIA). Arutelu korraldab Estonian Business School.

15.00-16.45 Terade sõkaldest eraldamine: milline on visioon Eestist 2035?

18 Toimuvad grupiarutelud ekspertide eestvedamisel, arutelul saavad kõik sõna sekka öelda. Arutelu korraldab Kultuuriministeerium.

15.00-16.30 Nagu kaks tilka vett – kas tõesti? Räägime Eesti ja Soome suhtluskultuurist

12 Arutelu juhib Anu Laitila (Soome Instituudi juhataja). Arutelus osalevad Erkki Bahovski (Ajakirja Diplomaatia peatoimetaja), Krista Kiuru (Soome poliitik ja endine haridusminister), Kristi Raik (Eesti Välispoliitika Instituudi direktor) ja Janne Saarikivi (Helsingi Ülikooli professor). Arutelu korraldab Soome Instituut.

15.00-16.30 Kuidas Arvamusfestival aitab kujundada sisulist kodakondsust? Acta Politica Estica esitlusarutelu

24 Arutelu juhib Leif Kalev. Osalevad Raivo Vetik, Mari-Liis Jakobson, Gerly Tammiste ja Maiu Lauring. Korraldab Tallinna Ülikool.

15.30

15.30-17.00 Kohtuotsus – kas õige või õiglane?

11 Arutelu juhib Kai Härmand (Justiitsministeeriumi õiguspoliitika asekancler). Arutelus osalevad Urmas Reinsalu (justiitsminister), Rutt Teeveer (Tartu Maakohtu kohtunik), Villu Kõve (Riigikohtu kohtunik), Kairi Kaldoja (Lõuna Ringkonnaprokuratuuri juhtivprokurör), Sigrid Nurm (Viru Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör), advokaat, õigus-teadlane. Arutelu korraldab Justiitsministeerium.

16.00

16.00-17.30 Kas surnukstõõtamine on paratamatus?

22 Arutelu juhib Märt Treier. Arutelus osalevad Linnar Viik, Maris Lauri, Taavi Kotka, Indrek Maripuu, Jaan Aru. Arutelu korraldab Loov Eesti MTÜ.

16.00-17.00 Kuidas kajastada surma?

14 Arutelu juhib Neeme Korv (Postimehe arvamusetoimetuse juhataja). Arutelus osalevad Erik Prozes (Postimehe foto- ja videotoimetuse juhataja), Jaak Jõeriüt jt.

16.00-17.30 Religioonioppest eelarvamusteta

6 Arutelu juhib Triin Käpp. Arutelus osalevad Avo Üprus, Egle Viilma, Erik Salumäe, Priit Sibul, Heiki Haljasorg. Arutelu korraldavad Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Eesti Kirikute Nõukogu.

16.00-17.30 Kaasav haridus – päästerõngas või kivi kaelas?

9 Arutelu juhib Anneli Habicht (Eesti Puuetega Inimeste Koda). Arutelus osalevad Piret Liba (Haridus- ja Teadusministeerium), Liis Reier (Tallinna Prantsuse Lütseumi õpetaja, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse arendusnõunik), Anu Pikamäe (HEV-koordinaator, sotsiaalpedagoog), Zenja Volohhonskaja (MTÜ Eriline maailm, puudega lapse vanem). Arutelu korraldavad MTÜ Eriline Maailm ja Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus.

16.00-17.30 Akadeemiline vabadus ehk mida õpetavad meile Rail Balticu ja tselluloositahase juhtumid?

10 Arutelu juhib Andi Hektor (Eesti Teadusajakirjanike Selts). Arutelus osalevad Liia Hänni (E-Riigi Akadeemia), Aveliina Helm (Tartu Ülikool), Toomas Asser (Tartu Ülikool), Renata Sõukand (Veneetsia Ca' Foscari Ülikool). Arutelu korraldab Andi Hektor.

16.00-17.30 Kas Eesti lasteaegade lõunauinaku pikkus on mõistlik?

5 Arutelu juhib Kene Vernik (psühholoog). Arutelus osalevad dr Heisl Vaher (unearst), lasteaia direktor, vanemad. Arutelu korraldab Hea Une Keskus.

16.00-17.30 Eesti 100 (tuhat) uut geenidoonorit

23 Arutelu juhib Anu Välba. Arutelus osalevad Lili Milani (Eesti Geenivaramu), Peeter Padrik (onkoloog), Jaak Vilo. Arutelu korraldavad Tartu Ülikooli genoomika instituut ja Eesti Geenivaramu.

16.00-17.30 **From Cowboy Capitalism to Value-based Entrepreneurship**

8 Moderator: Annika Arras (partner at Mililton Nordics). Participants: Kati Ihamaki (Director, Sustainable Development, Finnair), Maria Wetterstrand (former spokesperson for the Swedish Green Party and parliamentarian), Raul Lättemägi (Owner, AS Advanced Sports Installations Europe). Organizer: Nordic Council of Ministers' Office in Estonia.

16.00-17.30 **Ühine keel – kas vene ja eesti lastel on lootustki seda leida? / Единый язык – роль русского языка и единое пространство эстони- и русскоязычной молодёжи**

Arutelu juhivad Rain Kooli ja Ekaterina Taklaja. Arutelus osalevad Vabariigi President Kersti Kaljulaid, Irene Käosaar (Integratsiooni Sihtasutuse juhataja), Tatjana Kiilo (Haridus- ja Teadusministeeriumi analüüsisosakonna asejuhataja), Jevgeni Ossinovski (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna esimees). Arutelu korraldab Eesti Rahvusringhääling.

16.00-17.30 **Kui palju tuulikuid Eestisse mahub?**

3 Arutelu juhiv Tuuliki Kasonen (Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon). Arutelus osalevad Martin Kruus (Nelja Energia), Meelis Oidsalu (Kaitseministeerium), Taavi Veskimägi (Elering), Ando Leppimägi (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium), Aleksei Lotman (Eestimaa Looduse Fond), Pille Metspalu (Hendrikson & KO ja Eesti Planeerijate Ühing). Arutelu korraldab Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon.

16.00-17.30 **Kas slumm on jõudnud Eestisse?**

1 Arutelu juhiv Andro Mänd (arhitekt, Eesti Arhitektide Liidu asepresident). Arutelus osalevad Tiit Tammaru (Tartu Ülikooli linna- ja rahvastikugeograafia professor), Katrin Paadam (sotsiaalteadlane), Toomas Tammis (arhitekt-linnaplaneerija), omavalitsuse esindaja(d). Arutelu korraldab Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskond.

16.15-17.45 **Välispoliitiliste otsuste tegemine peab olema demokraatlikum**

2 Arutelu juhiv Triin Toimetaja. Arutelus osalevad eksperdid Lauri Mälksoo, Andres Herkel, Lauri Tankler, Juhan Lepassaar ning väitlejad Saskia Bergmann ja Triinu Jõgi. Arutelu korraldab Rahvusvaheliste suhete ring.

16.30

16.30-18.00 **НАТО – это Мы: ролевая игра по переговорам о международном кризисе**

15 Организатор: Sinu Riigi Kaitse

16.30-18.00 **Career – choice or stereotype? Are Baltics looking for new people?**

13 Moderator: Liisa Pakosta (Estonian Gender Equality and Equal Treatment Commissioner). Participants: Kätlin Kuldmaa (Estonian UN Youth Delegate), Fredrik Nilzen (Head of Sustainability, Swedbank Group), Mari-Ann Lumeste (Counselor to the Estonian Equality Commissioner), Deepak Ahluwalia (Deputy Sales Director, Nordica), Toomas Kruusimägi (Headteacher, Tallinn English College, President, Estonian School Heads Association). Organizer: Liisa Pakosta (Estonian Gender Equality and Equal Treatment Commissioner).

16.30-17.30 **Elav raamatukogu „Sisserändajad“/ Живая библиотека „Мигранты“ / Human Library „Immigrants“**

12 Arutelu juhiv Polina Polyakoff (Pagulasabi MTÜ). Arutelus osalevad pagulased, uussisserändajad, Eestis elavad välismaalased. Arutelu korraldab Eesti Pagulasabi.

17.00

17.00-18.30 **Kuidas saame riigina võimalustest viimast võtta?**

18 Toimuvad grupiarutelud ekspertide eestvedamisel, arutelul saavad kõik sõna sekka öelda. Arutelu korraldavad Riigikantsleii, Kultuuriministeerium ja Siseministeerium.

17.00-18.30 **Kas saja-aastane Eesti ühiskonna võimukants käitub internetiühiskonnas õigesti?**

19 Arutelu juht Carri Ginter. Arutelus osalevad Erkki Koort, Tõnu Samuel, Mari Luuk. Arutelu korraldab Eesti Interneti SA.

17.30

17.30-18.30 **Absurd meie ümber**

14 Arutelu juhiv Lauri Hussar.

REEDE, 10. AUGUST

17:30-19:30 **Mitte meie õue peal**

- 11** Arutelu juhivad Mari-Liis Sööt (Justiitsministeerium) ja Jürgen Klemm (Siseministeerium). Arutelus osalevad Raiman Kukk, Indrek Ojari, Aet Annist jt. Arutelu korraldab Justiitsministeerium.

18.00

18.00-19.30 **Полезное сравнение: информационные поля мирной Эстонии и воюющей Украины**

- 15** *Участники: Олег Кудрин (собкор УКРИН-ФОРМА в Эстонии, аккредитованный эстонским МИДом). Известные и хорошо информированные украинцы Эстонии (например, некоторые руководители различных диаспорных организаций: Анатолий Лютюк, Вира Коньк, Сергей Ищенко...) Представители эстоноязычных и русскоязычных СМИ (например, редактор отдела Arvatus газеты Postimees Таави Минник; кто-то из руководителей ETV+, русской редакции Delfi; ERR). Организатор: Украинское национальное информагентство Украинформ.*

18.00-19.30 **Kas solidaarsele ravikindlustusele on alternatiiv?**

- 16** Arutelus osalevad tervise- ja tööminister Riina Sikkut, Kaja Kallas, Taavi Tillmann. Arutelu korraldab Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

18.00-19.30 **Kuidas lahendada ühiskondlikke probleeme? 7 värsket algatust räägivad oma plaanidest**

- 22** Arutelu juhib Marleen Pedjasaar (Heateo Sihtasutus). Arutelus osalevad ühiskondlike algatuste esindajad: Tugitakso, Klassijuhataja arenguprogramm, EduLab, Seniorship, Toitumisnõustajate Ühendus, HopeHolders, Estudent. Arutelu korraldab Heateo Sihtasutus.

18.00-19.30 **Usaldus – kõige väärtuslikum ressurss?**

- 13** Arutelu juhib Tarmo Jüristo (Praxis). Arutelus osalevad Urve Eslas (Euroopa Poliitikaanalüüsi Keskuse teadur), Ilmar Raag (kommunikatsiooniekspert), Robert Kitt (Swedbank Eesti juht), Sven Sakkov (Kaitseuringute Keskuse juht). Arutelu korraldavad Swedbank Eesti AS ja Rahvusvaheline Kaitseuringute Keskus.

18.00-19.30 **Tahan jõuluajal kirikus kontserdil käia ehk mis seos on taburetil luterlusega?**

- 6** Arutelu juhib Silver Tambur. Arutelus osalevad Eerik Jõks, Liina Kilemit, Annely Neame, Lea Altnurme, Atko Rimmel. Arutelu korraldavad Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Eesti Kirikute Nõukogu. Arutelu korraldavad Eesti Evangeelne Luterlik Kirik ja Eesti Kirikute Nõukogu.

18.00-19.30 **Igasse kooli oma kooli oma ÕNNEalajuhataja**

- 9** Arutelus osalevad Ott Oja (Tallinna Ülikooli kooliarendusekspert), Liisa Ringo (Avatud Kool), Helen Voogla (Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumine), Dagmar Kutsar (Tartu Ülikool), Kristiina Treial (Kiusamisvaba Kool), Katri Lamesoo (Tartu Ülikooli haridusuuduskeskus), Mihkel Rebane (Haridus- ja Teadusministeerium). Arutelu juhivad Daniel Soomer ja Marit Kannelmäe-Geerts (MTÜ Peasjad). Arutelu korraldavad Peasi.ee ja Tartu Ülikooli haridusteaduste instituut.

18.00-19.30 **Elav raamatukogu teadlastega**

- 10** Arutelu juhib Sven Paulus. Arutelus osalevad Marko Mägi (bioloogia), Aveliina Helm (loodusteadused), Irja Lutsar (meditsiin ja vaktsiinid), Tõnu Esko (geneetika), Gert Jervan (IT), Peeter Lorents (tehisintellekt), Rain Ottis (küberturvalisus), Kuldar Taveter (plokiahel), Andi Hektor (osakestefüüsika), Marika Mägi (ajalugu ja viikingid). Arutelu korraldavad Eesti Teadusagentuur ja Eesti Teadusajakirjanike Selts.

18.00-19.30 **Kas flirtida ka enam ei või?**

- 20** Arutelu juhivad Triin Toomesaar ja Rain Kooli. Arutelus osalevad Urmas Reinsalu (justiitsminister), Kadi Viik (Feministeerium), Kristiina Raud (LGBT+ kogukonna esindaja). Arutelu korraldavad Kiusamisvaba Kool ja Eesti Rahvusringhääling.

18.00-19.30 **Kuidas saada ärevushäire?**

- 23** Arutelu juhib Roald Johannson. Arutelus osalevad Katri-Evelin Kalas, Elen Kihl, Katrin Orav, Le Vallikivi, Karina Laas. Arutelu korraldab psühhiaatria ja psühhoterapia keskus Sensus.

18.00-19.30 **Kes kaitseb enam maailmas demokraatiat?**

- 8** Arutelu juhib Erkki Bahovski (Diplomaatia peatoimetaja). Arutelus osalevad Mall Hellam (Avatud Eesti Fondi direktor), Andres Kasekamp

(Toronto Ülikooli professor), Lauri Mälksoo (Tartu Ülikooli professor), Kristi Raik (Eesti Välispoliitika Instituudi direktor). Arutelu korraldavad Eesti Välispoliitika Instituut ja Rahvusvaheline Kaitseuuringute Keskus.

18.00-19.30 **Energiajulgeolek – digitaliseerimise tõehetk**

3 Arutelu juhhib Taavi Veskimägi (Elering). Arutelus osalevad Piret Pernik (Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskus), Anto Veldre (infoturbeekspert), Oliver Väärnõu (Cybernetica AS). Arutelu korraldab Elering.

18.00-19.30 **Ruumi on, aga avalikkust pole**

1 Arutelu juhhib Kaja Pae (arhitektuuriajakirja MAJA peatoimetaja). Arutelus osalevad Kadri Leetmaa (Tartu Ülikooli rände- ja linnauuringute keskuse juht), Arvo Allev (Haabersti korteriühistute ümarlaua juht), Vladimir Svet (Tallinna kesklinna vanem), Maria Derlõs (Lasnaidee eestvedaja). Arutelu korraldavad Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuri teaduskond ja arhitektuuriajakiri MAJA.

18.00-19.30 **Kuidas jõuda üksteiseni?**

12 Arutelu juhhib Lauri Kriisa (SpeakSmart). Arutelus osalevad Kätlin Konstabel (pereterapeut), Annika Laats (kirikuõpetaja), Mati Puss (vaimse tervise aktivist). Arutelu korraldab Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumine.

18.00-19.30 **Manipulation and information warfare** 🇬🇧

2 Participants: Oleksii Makuhin (expert of the Ukrainian Crisis Media Centre), Raul Rebane (strategic communications expert), Anneli Ahonen (team member of EU East StratCom Task Force). Moderator: Jarmo Mäkela (Finnish analyst with international media experience; columnist at Postimees). Organizer: Estonian Center of Eastern Partnership.

18.05-19.00 **Kuum debatt: õnnelikust Eestist**

17 Arutelu juhhib Ivo Rull. Arutelus osalevad Ain Ostra ja Üllar Vana. Arutelu korraldab Eesti Vabaerakond.

18.30

18.30-19.00 **Millisenä näeme tulevikku ja võimalusi Eestile? Päeva kokkuvõte**

18 Arutelu korraldab Riigikantselei.

20.00

20.00-21.30 **Hardo Pajula ja Tarmo Jüristo sõnaduell – kestva maailmavaate otsinguid**

20 Arutelu juhhib Rain Kooli.

Foto:
Anna Markova

LAUPÄEV 11. AUGUST

10.00

10.00-11.30 **Usaldamatus digiühiskonnas – paranoia või paratamatus?**

19 Arutelu juhib Henrik Roonemaa (ajakirjanik). Arutelus osalevad Elmar Vaher (Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor), Karen Burns (CGI Eesti küberturvalisuse ekspert), Tarmo Kärnsa (Telia Eesti ärikliendiüksuse juht). Arutelu korraldab Telia Eesti AS.

10.00-10.55 **Euroopa kurss muutlikus maailmas #MEParutelu**

20 Arutelu juhib Johannes Tralla (ERR). Arutelus osalevad Euroopa Parlamendi saadikud Kaja Kallas, Yana Toom, Ivari Padar, Urmas Paet, Tunne Kelam.

10.30

10.30-11.30 **NAISTEJUTUD: otse voodist**

14 Arutelu juhib Kristina Herodes (seiklusajakirjanik). Arutelus osalevad Dagmar Lamp (taskuhäälingu saate „Naistejutud“ saatejuht) jt.

11.00

11.00-12.00 **Nutikas koolilaps ehk kas ja kuidas mõjutab nutimaailm laste õppimisvõimet**

21 Arutelu juhib Ly-Marleen Tamme. Arutelus osalevad Kenzo Brauer, Kersti Viilup, Riina Hiob. Arutelu korraldab Paide Ühisgümnaasium.

11.00-12.30 **Sõomishäired ja muu ehk tabud, millest spordis ei räägita**

2 Arutelu juhib Siim Kera (Õhtulehe sporditoimetuse juhataja). Arutelus osalevad Jorgen Matsi (spordipsühholoog), Endla Vaher (fitnessisportlane).

11.00-12.30 **Kas päästame eakad vaesusriskist?**

16 Arutelu juhib Jaak Aab (endine sotsiaalminister). Arutelus osalevad Kaia Iva (sotsiaalkaitseminister, Isamaa), Helmen Kütt (Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimees, Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Monika Haukanõmm (Riigikogu

sotsiaalkomisjoni aseesimees, Vabaerakond), Katrin Hõovelson (Euroopa Komisjoni Eesti esinduse majandusnõunik) jt. Arutelu korraldab Eesti Keskerakond.

11.05-12.00 **Vikerraadio “Rahva teenrid”**

20 Arutelu juhib Mirko Ojakivi.

11.30-13.00 **Recycled Kalevipoeg kolme triibu dressis? Ehk monumentide väärtus eile, täna ja homme**

11 Arutelu juhib Gregor Taul. Arutelus osalevad Laura Linsi, Roland Reemaa, Tiit Remm, Jaak Joerüüt. Arutelu korraldavad Eesti Mälu Instituut ja Inimõiguste Instituut.

12.00

12.00-13.30 **Noored VS otsustajad - noorte ootused uuele Riigikogu koosseisule**

7 Arutelu juhib Karl Andreas Sprenk (Eesti Noorteühenduste Liit). Arutelus osalevad Marcus Ehasoo (Eesti Õpilasesinduste Liit), Roger Tibar (Eesti Noorteühenduste Liit), Britt Järvet (Eesti Üliõpilaskondade Liit), Liina Kersna (Reformierakond), Joonas Laks (Eestimaa Rohelised), Viktoria Ladõnskaja-Kubits (Isamaa). Arutelu korraldavad Eesti Üliõpilaskondade Liit, Eesti Noorteühenduste Liit ja Eesti Õpilasesinduste Liit.

12.00-13.30 **Kas robot oskab armastada?**

17 Arutelu juhib Ingrid Joost (Tallinna Tehnikakõrgkooli õppejõud). Arutelus osalevad Kaja Kallas (Reformierakonna esimees), Kalle Palling (Riigikogu liige, Reformierakond), Linnar Viik (E-riigi Akadeemia asutaja) jt. Arutelu korraldab Eesti Reformierakond.

12.00-13.30 **Kuidas saada palju lapsi?**

17 Arutelu juhib Marii Karell (ajakirjanik). Arutelus osalevad Priit Sibul (Riigikogu liige, nelja lapse isa), Siiri Oviir (Eesti Naisliidu esinaine), Piret Järvis-Milder (telesaatejuht), Kerstin Meresma (Postimehe ajakirjanik). Arutelu korraldab Isamaa.

12.00-13.00 Kuku raadio «Keskpäevatund»

14 Arutelu juhhib Priit Hõbemägi.

12.00-13.30 **Divided We Fall, United We Stand: Is Polarisation of Societies Undermining Security of the Baltic States?** 🇬🇧

13 Moderator: Tomas Jermalavičius (Head of Studies and Research Fellow, ICDS). Participants: Dr Kęstutis Girnius (Associate Professor, the Institute of International Affairs and Political Science of Vilnius University); Dr Mārtiņš Kaprāns (Researcher, the Institute of Philosophy and Sociology of the University of Latvia; Advisor, the Latvian Ministry of Culture); Dr Anu Realo (Associate Professor, the Department of Psychology of University of Warwick; Professor of Personality and Social Psychology, University of Tartu); Dr Volodymyr Ishchenko (Lecturer, the Department of Sociology of Kyiv Polytechnic Institute). Organizer: International Centre for Defence and Security (ICDS).

12.00-13.30 **Disainime koos digilugu**

19 Arutelu juhivad Kadri Tammepuu, Maarja Mõtus. Arutelus osaleb publik. Arutelu korraldab Eesti Patsientide Liit.

12.00-13.30 **Näha puude taga metsa - poliitika-kakujundamise kultuuri analüüs metsanduse debati näitel**

4 Arutelu juhhib Anu Välba. Arutelus osalevad Kadri Lainas (sõnumiagentuuri Akkadian partner), Kadi Maria Vooglaid (Citizen OS teadur ja TTÜ Ragnar Nurkse instituudi doktorant). Arutelu korraldab Citizen OS.

12.00-13.30 **Haridus 2.0 – milline uuendus tuleks installida?**

9 Arutelu juhhib Urmo Reitav (Paide Riigigümnaasiumi direktor). Arutelus osalevad Mailis Reps (Keskerakond), Toomas Jürgenstein ja Annela Ojaste (Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Robert Kiviselg (EKRE), Mihkel Kangur (Eestimaa Rohelised). Ekspertgrupp: Tartu ja Tallinna Ülikooli teadlased, õpilased, koolijuhid jt. Arutelu korraldavad Tartu Ülikooli haridusuuenduskeskus, Tallinna Ülikooli haridusinnovatsiooni keskus.

12.00-13.30 **Teadmiste kullakambri uks läheb lahti. Kes astub sisse?**

10 Arutelu juhhib Olesk (TLÜ, Eesti Teadusajakirjanike Selts). Arutelus osalevad Marju Himma-Kadakas (ERR), Urmas Kõljalg (TÜ Loodusmuuseum), Ivo Krustok (Keskkonnaministeerium). Arutelu korraldavad TLÜ, Eesti Teadusajakirjanike Selts.

12.00-13.30 **Tehisintellekt tehnoloogias ja meditsiinis - kas must või valge "koer"?**

24 Arutelus osalevad Ants Nõmper (advokaadibüroo Ellex Raidla), Tõnu Esko (Tartu Ülikool), Krista Fischer (Geevaramu). Arutelu korraldab Eesti Interneti SA.

12.00-14.00 **Rühmatöö: narratiivide lahtimuu-kimine**

18 Arutelu korraldavad Riigikantslei, Kultuuriministeerium, Siseministeerium.

12.00-13.30 **Rändavad perekonnad paberil ja päris elus**

5 Arutelu juhhib Andero Adamson (Haridus- ja Teadusministeerium). Arutelus osalevad Keiu Telve (Tartu Ülikooli etnoloogia doktorant), Mari-Liis Hendrikson (eesti keele õpetaja Soomes), Kristel Mänd. Arutelu korraldab Rakendusliku Antropoloogia Keskus.

12.00-13.30 **Laste ja noorukite depressioon**

23 Arutelu juhhib Kätilin Merisalu (Paide Riigigümnaasiumi noorsootöö koordinaator). Arutelus osalevad Anne Kleinberg (lastepsühhiaater), Anna-Kaisa Oidermaa (kliiniline psühholoog, Peaasi.ee tegevjuht), Helen Voogla või Martha Rattus (Eesti Noorte Vaimse Tervise Liikumise esindajad), Kaarel Vene (Paide Gümnaasiumi õpilane). Arutelu korraldab Mariana Väärtnõu.

12.00-13.30 **Seilamine tõejärgsel meediamerel – kuidas kriitiliselt meediat tarbida?**

8 Arutelu juhhib Karl Toomet (kriitiliselt meediat tarbida sooviv tavakodanik). Arutelus osalevad Janeck Uibo (Edasi.org asutaja ja peatoimetaja), Severi Hämäri (Soome faktikontrolliorganisatsiooni Faktabaari juhatase liige), Herman Kelo-mees (Eesti Väitlusseltsi tegevjuht), Siim Ruul (Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja), Tom Suiste (Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi abitrent). Arutelu korraldab Karl Toomet.

LAUPÄEV 11. AUGUST

12.00-13.30 **Kas iga töökoht sobib vähenenud töövõimega inimeste jaoks?**

22 Arutelu juhib Tom Rüütel (Töötukassa tööandjate nõustaja). Arutelus osalevad Valev Mägi (Mägitrepp OÜ tegevjuht), Tõnis Stamberg (Turu-uuringute AS), Riini Saluri (Omniva), Agu Leinfeld (AS Datel). Arutelu korraldab Eesti Töötukassa.

12.00-13.30 **Jah tuuleparkidele, aga kelle tagaääd?** (NIMBY)

3 Arutelu juhib Rene Tammist (Eesti Taastuenergia Koda). Arutelus osalevad Tuuliki Kasonen (Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioon), Grete Arro (Tallinna Ülikool), Tiit Oidjärv (Rahandusministeerium), Indrek Allmann (arhitekt). Arutelu korraldab Nelja Energia.

12.00-13.30 **Töötaja leidmine ei ole keemiline valem!**

1 Arutelu juhib Olev Kenk (ERRi korrespondent). Arutelus osalevad Jaanus Murakas (E-Piima juht), Martha-Beryl Grauberg (Paidesse naasnud ajakirjanik-suhtlusnõustaja), Kerlin Tealane (Paidesse naasnud tippspetsialist), Viljar Veebel (politoloog). Arutelu korraldab SA Järvamaa Arenduskeskus.

12.00-13.30 **EESTI RAHVA SADA VALIKUT: Väärtuste mäng**

12 Mängu juhivad lauajuhid kuues laudkonnas. Lauajuhtideks on avaliku elu tegelased filmimeestest aktivistide ja poliitikuteni. Tule ja vaata kas Sina jõuad erinevaid dilemmasid lahendades üksmeelele või jääd erimeelsusele! Arutelu korraldab Tartu Ülikooli eetikakeskus.

12.30

12.30-13.30 **Learning Through Activity**

21 Moderator: Mario Mäeots. Participants: Lea Tornberg, Finnish teacher and creator of innovative teaching methods. Organizer: Finnish Institute in Estonia.

12.30-13.30 **Специальная программа ETV + „Женщины в сауне“**

20 Участники: ведущие «Пудра-Show».

13.00

13.00-14.30 **Debatt: Eesti Haigekassa ei peaks rahastama aborte**

2 Arutelu juhib Karin Kase (Eesti Väitlusseltsi treener ja kohtunik). EI: Made Laanpere (Tartu Ülikooli naistekliiniku arst-õppejõud), Nika Kalantar (feminist ja kultuuritöötaja), Piret Rääni (kunstnik) JAH: Urmas Viilma (Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku peapiiskop), Helle-Moonika Helme (EKRE poliitik), Helle Kullerkupp (loodusraviterapeut ja EKRE Pärnumaa ringkonna juht)

13.00-15.00 **Keskerakonna 101 rahvakohtumist – Paide**

16 Grupiaruteludes kõigi huvilistega osalevad Aadu Must, Kersti Sarapuu, Aivar Riisalu, Mihhail Korb ja Tarmo Tamm. Arutelu korraldab Eesti Keskerakond.

13.00-17.00 **Osalusarutelu #kuidasmekestame**

11 Arutelu juhivad Maris Jõgeva, Jane Oblikas, Kristi Liiva, Teele Nagel. Arutelus osalevad Alis Tammur, Mihkel Servinski, Ave Lauren, Lea Danilson-Järg jt. Arutelu korraldavad Avatud Eesti Fond, Eesti Koostöö Kogu, Eesti Tööandjate Keskkliit, EAS Work In Estonia programm, Teenusmajanduse Koda, Mainor AS, Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Vabariiklaste Liit, Siseministeerium, Kultuuriministeerium.

13.15-14.45 **100-aastane Eesti kui maailma vaksineerija totalitarismi eest?**

6 Eerik-Niiles Kross (julgeoleku ekspert, Reformierakond), Mart Nutt (Riigikogu liige, Isamaa), Roland Tõnisson (literaat, teoloog, EKRE), Vladimir Svet (Tallinna Keskklinna linnaosa vanem, jurist, Keskerakond)

14.00

14.00-16.00 **Strategic state governance game without development plans: 0:1 Estonia versus Scotland**

18 Moderator: Kaspar Kruup (generalist). Participants: Doreen Grove (Scottish Open Government) etc. Organizer: The Estonian Cooperation Assembly.

- Aruteluala
- Lasteala
- Beebitelk
- Esmaabi
- Info
- Staap
- Pressikeskus
- Pakihoid
- Koerte parkla
- Telkla
- Dušid
- Rattaparkla
- Festivaliklubi
- Ruuminihe
- Kohvik
- Toit
- Joogivesi
- Jalakäijate ala
- Vallimägi
- Kirik

Telkla, rattaparkla ja dušid asuvad E-piima spordihalli taga staadionil

ARUTELUALAD

Ääreala	1
Välispoliitika ala	2
Õhtulehe ala	2
Energiapöörde ala	3
Metsaala	4
Laste ja vanemate ala	5
Eesti usk	6
Türannia ja inimlikkus	6
Noorteala	7
Demokraatia ala	8
Haridus 2.0	9
Teadusala	10
Õigusriik 100	11
Inimvara ala	11
Suhtluskultuuri ala	12
Baltimaade ala	13
Eesti Meedia ala	14
Kaitsepoliitika ala	15
Isamaa ala	15
Sotsiaaldemokraatliku erakonna ala	16
Keskerakonna ala	16
Eesti Vabaerakonna ala	17
Reformierakonna ala	17
Koosloome ala	18
Digitarkuse ala	19
ERR ala	20
Lastearutelude ala	21
Sotsiaalse innovatsiooni ala	22
Tulevikutöö ala	22
Turvalisuse ja tervise ala	23
Tehnoloogia ala	24

Foto:
Mark Slavin

Afoorum on veebiplatvorm, kus festivali kavas olevatel teemadel arvamust avaldada aastaringset, nii enne kui pärast festivali. Esita seal poolt- ja vastuargumente ning tõstata küsimusi. Foorumisse saab riputada ka arutelude järelkajad, et neist jääks tuleviku tarbeks jälg alles. Leiad Afoorumi Arvamusfestivali kodulehelt.

Foto:
Kärt Vajakas

14.00-15.30 **Beyond the Digital: What can Estonia offer that other countries can't?** 🇪🇺

20 Moderator: Andrew Whyte. Organizer: ERR News.

14.00-15.00 „Like“ kui narkootikum

21 Arutelu juhib Sanne Säär. Arutelus osalevad Marju Masing, Sirli-Marit Sikka, Mia Sirila. Arutelu korraldab Kolga kool.

14.00-15.00 Otsi lolli, kes ei kardaks kolli, kui on kollil krüptomaitse suus...

7 Arutelus osalevad Kristjan Kangro (Change'i asutaja ja juht), Kalle Palling (Riigikogu liige). Arutelu korraldab MTÜ Eesti Noored Talendid.

14.00-15.30 **Kõige jõhkramad turvaintsidendid küberruumis ning kuidas vältida nende ohvriks sattumist?**

19 Arutelu juhib Henrik Roonemaa. Arutelus osalevad Kirke Saar (Telia Eesti tehnoloogiadirektor), Anto Veldre (küberturvalisuse ekspert), Tõnu Tammer (RIA CERT-EE juht). Arutelu korraldab Telia Eesti AS.

14.00-15.30 **Kas maksud on õnnistus?**

17 Arutelus osalevad Riigikogu liikmed Jevgeni Ossinovski (Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Jürgen Ligi (Reformierakond), Marko Pomerants (Isamaa) jt. Arutelu korraldab Eesti Reformierakond.

14.00-15.30 **Teadusest tööstusesse: mida vajab ettevõtja?**

24 Arutelu juhib Jüri Muttika. Arutelus osalevad Erik Puura (Tartu Ülikool), Kaupo Reede (MKM), Jüri Nuust (ettevõtja, OÜ Fasteco) jt. Arutelu korraldavad TTÜ, TÜ, Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium.

14.00-15.00 **Kuku raadio «Õigus ja õiglus» avalik salvestus**

20 Arutelu juhib Ülle Madise (õiguskantsler).

14.00-15.30 **Demograafia ja tööjõud: Eesti 2038**

13 Arutelu juhib Ott Pärna (majandusekspert ja õppejõud). Arutelus osalevad Tiit Tammaru (Tartu Ülikooli linna- ja rahvastikugeograafia professor), Ülle Matt (Swedbank Eesti AS personalijuht), Triin Vihalemm (Tartu Ülikooli

kommunikatsiooniuuringute professor), Gunnar Piho (Tallinna Tehnikaülikool äriinfotehnoloogia õppekavade juht). Arutelu korraldab Swedbank Eesti AS.

14.00-15.30 **Metsakaubamaja – valikus on erinevad keskkonnahüved!**

4 Arutelu juhib Anu Välba. Arutelus osalevad Ando Eelmaa (erametsaomanik), Lauri Klein (ekspert), Maie Kiisel (ühiskonna- ja meedia-teadlane). Arutelu korraldab Eesti Erametsaliit.

14.00-15.30 **Kes peaks otsustama, mida peaks õppima?**

9 Arutelu juhib Britt Järvet (Eesti Üliõpilaskondade Liidu juhatuse esimees). Arutelus osalevad Mailis Reps (haridus- ja teadusminister), Marcus Ehasoo (Eesti Õpilasesinduste Liidu juhatuse esimees), Andrei Korobeinik (ettevõtja), Priit Kruus (OSKA esindaja, TLÜ õppejõud). Arutelu korraldab Eesti Õpilasesinduste Liit.

14.00-15.30 **Teaduspoliitika 2019: Väitlus enne tormi**

10 Arutelu juhib Priit Ennet (ERR, Eesti Teadusajakirjanike Selts). Arutelus osalevad Innar Liiv (Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia), Barbi Pilvre (Tallinna Ülikooli dotsent, Riigikogu), Marek Strandberg (teadusajakirjanik, poliitik), Keiu Telve (Rakendusliku Antropoloogia Keskus). Arutelu korraldab Priit Ennet (ERR, Eesti Teadusajakirjanike Selts).

14.00-16.00 **Mis peaks saama lahku läinud vanemate lastest?**

5 Arutelu juhib Siim Mägi. Arutelus osalevad Katrin Saali Saul (pereterapeut ja „Peresaate“ autor), Rait Kuuse (Sotsiaalministeeriumi sotsiaalaala asekanstler), Kristel-Liis Kaunismaa (Politsei- ja Piirivalveamet), Erkki Laaneoks (Lapsele Vanemad MTÜ). Arutelu korraldab Lapsele Vanemad MTÜ.

14.00-15.30 **Dementsus Eestis – aeg ärgata!**

23 Arutelu juhib Riina Raudne. Arutelus osalevad Hanna-Stiina Heinmets, Liina Lanno, Liis Klaar, Ülla Linnamägi, Urmas Paet, René Randver, Kai Saks. Arutelu korraldab MTÜ Elu Dementsusega.

LAUPÄEV 11. AUGUST

14.00-15.30 **Civil Society in Europe: Who, Why and How Should Be Mobilized?**

8 Moderator: Sigrid Solnik (Estonian Roundtable for Development Cooperation). Participants: Miklos Marschall (founding Executive Director, CIVICUS; former Deputy Managing Director, Transparency International; former Deputy Mayor of Budapest - Hungary), Jakub Wygnański (sociologist, activist and co-founder of a number of NGOs - Poland), André Wilkens (CEO, Offene Gesellschaft; former Director, the Mercator Centre Berlin - Germany). Organizer: Open Estonia Foundation.

14.00-15.30 **Innovatsioon töökeskkonnas ja tuleviku töökohad**

22 Arutelu juhib Andry Padar. Arutelus osalevad Johanna Vallistu (Areguseire Keskus), Eva-Maria Kangro (Pscience'i kaasasutaja ja psühholoog), Evelin Andrespok (Toggli personalijuht). Arutelu korraldab Areguseire Keskus.

14.00-15.30 **Millal elektri- ja gaasiautod maailma vallutavad?**

3 Arutelu juhib Hans Lõugas (Autogeenius). Arutelus osalevad Ahto Oja (Eesti Biogaasi Assotsiatsioon), Maria Helbling (AS Alexela Energia), Raul Potisepp (Elektritransport OÜ), Taavo Randna (Elektrilevi). Arutelu korraldavad Elektritransport OÜ, Eesti Biogaasi Assotsiatsioon.

14.00-15.30 **Kuidas saab kohalik omavalitsus maapiirkonna ettevõtluse arengule kaasa aidata? Päriselt**

1 Arutelu juhib Mart Moora. Arutelus osalevad Erno Fels (Keila linnapea), Ulla-Maia Timmo (ettevõtja Põlvamaalt), Janek Kadarik (Raplamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskuse juhataja). Arutelu korraldab Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik.

14.00-15.30 **Suhtle vabalt – kiusuvabalt!**

12 Arutelu juhib Triin Toomesaar (Kiusamisvaba Kool). Arutelus osalevad Kristiina Treial (õpetajakoolituse õppejõud ja psühholoogia eriala doktorant), Tiit Kõnnusaar (pere- ja paariterapeut, nõustaja ja koolitaja) German Skuja (Eesti Õpilasesinduste Liidu esindaja) Maarja Punak (veebikonstaabel). Arutelu korraldab Kiusamisvaba Kool.

15.00

15.00-16.30 **Akustiline kontsert InBoil ja elu Eestis**

2 Arutelu korraldab InBoil.

15.00-16.30 **Kes tegelikult juhib riiki?**

15 Arutelu juhib Mart Luik (meediategelane, Tallinna linnavalikokogu fraktsiooni aseesimees, Isamaa). Arutelus osalevad Mart Nutt (riigikogu liige, Isamaa), Urmo Kübar (Vabariigi Presidendi vabakonnakonnik), Veiko Tali (rahandusministeeriumi kantsler). Arutelu korraldab Isamaa.

15.00-16.30 **Tundlik identiteet - unustada või tutvustada?**

6 Arutelu juhib Marian Võsumets. Arutelus osalevad Peeter Espak, Liisi Karindi. Arutelu korraldab Eesti Mälu Instituut ja Inimõiguste Instituut, Michaela Snopkova.

15.30

5.30-16.30 **Piirideta, anonüümne, eikellegi-maal – koolikiusamine nutiajastul**

21 Arutelu juhib Rihard Rannamets. Arutelus osalevad Triin-Ketlin Siska, Jan Alex Alla, Auli Andersalu-Targo. Arutelu korraldab Audentese Erakool.

15.30-16.30 **Venemaa kuvand Eesti meedias**

14 Arutelu juhib Olesja Lagašina (Postimehe venekeelsete portaalide toimetuse juht). Arutelus osalevad Yana Toom (Europarlamendi saadik), Anton Aleksejev (ERRi korrespondent Moskvas), Tiina Kaukvere (Postimehe ajakirjanik).

15.30-16.30 **Elav raamatukogu „Erinevused rikastavad“ / Живая библиотека „Различия обогащают“ / Human Library „Differences make us richer“**

12 Arutelu juhib Polina Polyakoff (Pagulasabi MTÜ). Arutelus osalevad erinevad huvitava taustaga inimesed. Arutelu korraldab Eesti Pagulasabi.

16.00

16.00-17.30 **Lumehelbeke, tasa, tasa! Kas noorte arvamus loeb ja kelle arvamus loeb noortele?**

20 Arutelu juhib Allan Rajavee (ERRi uudisteportaaali toimetaja). Arutelus osalevad Züleyxa Izmailova (Eestimaa Rohelised juht), Brait Pilvik (Eesti juutuubereid ühendava loovagentuuri Creatly eestvedaja), Roger Tiba (Eesti Noorteühenduste Liidu esimees). Arutelu korraldavad ERR ja ENL.

16.00-18.00 **16.00-18.00 Kuidas on senised üle 30 rahvaalgatuse mõjutanud Eesti arengut? Parlamendile tehtud pöördumiste menetlemise kõõgipool**

18 Arutelu juhib Triin Vihalemm (Tartu Ülikooli kommunikatsiooniuuringute professor). Arutelus osalevad hoolduskindlustuse rahvaalgatuse teemal Kai Saks (algataja), Helmen Kütt (Riigikogu sotsiaalkomisjon), Rait Kuuse (sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanter), Mihkel Annus (PÕXITI algataja Rohelisest Liikumisest), Riigikogu esindaja. Arutelu korraldab Rahvaalgatus.

16.00-17.00 **Noored otsustajad kohalikes omavalitsustes**

17 Arutelu juhib Andreas Kaju. Arutelus osalevad Andri Vösokovski (Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Elar Niglas (EKRE), Andrus Punt (Reformierakond). Arutelu korraldab Avatud Ühiskond MTÜ.

16.00-17.30 **European Culture Capital 2024: – for whom and why?**

8 Moderator: Laur Kaunissaare (Dramaturg, Theatre NO99; Programme Coordinator, Tallinn 2011 European Capital of Culture). Participants: Suvi Innilä (Programme Leader, Turu 2011 European Capital of Culture - Finland) Ib Christensen (Head of Municipality Cultural Department, Aarhus 2017 - Denmark), Helen Sildna (Shiftworks; Team Member, Narva 2024 initiative - Estonia), Berk Vaher (Bidbook Editor, Tartu 2024 European Capital of Culture candidate city - Estonia). Organizer: Nordic Council of Ministers' Office in Estonia.

16.00-17.30 **Küberryümi argipäev – söimata ja peksa saab iga nurga peal. Kuidas edasi?**

19 Arutelus osalevad Birgy Lorenz (Tallinna Tehnikaülikooli teadlane), Maarja Punak (Veebikonstaabel), Triin Toomesaar (Kiusamisvaba Kooli tegevjuht). Arutelu korraldab Telia Eesti AS.

16.00-17.30 **Ehitades tuleviku Eestit**

16 Arutelu juhib Kadri Simson, majandus- ja taristuminister. Arutelu korraldab Eesti Keskerakond

16.00-17.30 **Mis on patriotism?**

17 Arutelu juhivad Mihhail Lotman (kirjandusteadlane) ja Eerik-Niiles Kross (endine Riigikogu liige). Arutelus osalevad Katri Raik (Sisekaitseakadeemia rektor), Annika Laats (EELK Risti koguduse õpetaja), Olga Saikovskaja (Kostivere kooli direktor), Ants Laaneots (endine Kaitseväge juhataja, Riigikogu liige, Reformierakond). Arutelu korraldab Eesti Reformierakond.

16.00-17.30 **Building trends in the Baltics in 2038**

13 Moderator: Kaspars Pacevics (CEO, Board Member, Sakret OÜ). Participants: Raimonds Jansons (Ambassador of Latvia in Estonia), Eneli Liisma (Head of Quality Management Department, AS Merko Ehitus Eesti), Rene Vinkler (Sales manager, Sakret OÜ). Organizer: Sakret OÜ.

16.00-17.30 **Millisena soovime näha Eesti metsasid 100 aasta pärast?**

4 Arutelu juhib Anu Väiba. Arutelus osalevad Kadri-Aija Viik (MTÜ Ühinunud Metsaomanikud), Hardi Tullus (Eesti Maaülikool), Asko Lõhmus (Tartu Ülikool), Henrik Välja (Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit), Marku Lamp (Keskkonnaministeeriumi asekanter), Kalle Muuli (keskkonnaministri nõunik). Arutelu korraldab Keskkonnaministeerium.

16.00-17.30 **Kui kergendaks koolikoormat?**

9 Arutelu juhib Eesti Vabariigi lasteombudsmani esindaja. Arutelus osalevad Saara-Katri Laan (Tartu Jaan Poska Gümnaasiumi ja Tartu Heino Elleri nim muusikakooli ühisõppekava õpilane), Mailis Reps (haridus- ja teadusminister) jt. Arutelu korraldab Tartu Ülikooli haridusteaduste instituut.

LAUPÄEV 11. AUGUST

16.00-17.30 **Mis keeles” teadlased räägivad?”**

10 Arutelu juhhib Virgo Siil. Arutelus osalevad Innar Liiv (Tallinna Tehnikaülikool, Eesti Noorte Teaduste Akadeemia), Barbi Pilvre (Tallinna Ülikooli dotsent, Riigikogu), Marek Strandberg (teadusajakirjanik, poliitik), Keiu Telve (Rakendusliku Antropoloogia Keskus). Arutelu korraldab Eesti Noorte Teaduste Akadeemia.

16.00-17.30 **Kas poleks mitte tore omada jätkuvalt kontrolli oma virtuaalse identiteedi üle Internetis?**

24 Arutelu juhhib Timo Võhmar (Eesti Interneti SA). Arutelus osalevad Peeter Marvet, Anto Veldre, Henrik Aavik. Arutelu korraldab Eesti Interneti SA.

16.00-17.30 **Ole teadlik - ohutus Su ümber (erinevad tegevused)**

23 Arutelu korraldab ERGO Kindlustus.

16.00-17.30 **Tuleviku töökohad 2030**

22 Arutelu juhhib Kelly Saatmann (õhtujuht, mode-
raator, koolitaja). Arutelus osalevad Siim Krusell (OSKA kutsekoda), Tauno Otto (TTÜ Insene-
riteaduskonna mehaanika ja tööstustehnika
instituudi professor), Rain Resmeldt Uusen (CV
Online), üliõpilased. Arutelu korraldab MTÜ
Eesti Noored Talendid.

16.00-17.30 **Nullenergiahoone - kas mugav
maja või tehnosüsteemide rägastik?**

3 Arutelu juhhib Andres Meesak (Eesti Pääkeselektri
Assotsiatsioon). Arutelus osalevad Jarek Kurnitski
(TTÜ), Raivo Rand (Rand & Tuulberg), Oliver
Alver (arhitekt). Arutelu korraldavad Eesti Pääke-
seelektri Assotsiatsioon, KredEx.

16.00-17.30 **Haldusreformi hirmujutud**

1 Arutelu juhhib Lauri Läänemets. Arutelus
osalevad Helelyn Tammsaare (Rakendusliku
Antropoloogia Keskuse juht), Helleka Koppel
(Rakendusliku Antropoloogia Keskuse uurin-
gute juht), Grete-Stina Haaristo, Krista Sildoja.
Arutelu korraldab Rakendusliku Antropoloogia
Keskus.

16.30

16.30-18.00 **Mis on Eesti lapse hinge hind?**

5 Arutelu juhhib Kaileen Mägi (Gordoni perekooli
koolitaja ja endine ajakirjanik). Arutellu panus-
tavad Liina Kersna (Riigikogu liige, Sotsiaalko-
missjon), Roman Timofejev (psühholoog, peretera-
peut), Ene Ahas (vandeadvokaat), Barbara Haage
ja Nadezda Leosk (Sotsiaalkindlustusamet).
Arutelu korraldab SOS Lasteküla Eesti Ühing.

17.00

17.00-18.00 **Julgus aidata**

21 Arutelu juhhib Mirtel Montvila ja osalevad Häire-
keskuse esindajad. Arutelu korraldab Audentese
Erakool.

17.00-18.30 **Õpituba „Kuidas teha lima või
selfit?” ehk miks sa ei oska lapsega rääkida?**

3 Arutelu juhhib Manona Paris (ajakirjanik).
Arutelus osalevad Heidi Hanso (Pajuvärava
talu perenaine), Hans H. Luik (meediaäriimees),
Kätlin Konstabel (psühholoog ja pereterapeut).

17.00-18.00 **Talsinki tunnel – lähemal kui eales
varem?**

14 Arutelu juhhib Lennart Ruuda (Postimehe majan-
dustoimetuse reporter). Arutelus osalevad Kristi
Narinen (Soomesuurraadik Eestis), Kaarel Kose
(Tallinna-Helsingi projekti üks eestvedaja) ja
Raivo Vare (majandusvaatleja ja poliitikaekspert).

17.00-18.30 **Käi minu sõnade, mitte tegude
järgi?**

12 Arutelu juhhib Tiia Kõnnussaar. Arutelus osalevad
Justin Petrone, Rein Taagepera, Ülo Vihma,
Triin Käpp. Arutelu korraldab Tartu Ülikooli
eetikakeskus.

18.00

18.00-19.30 **Kas II pensionisammas on raha
põletamine?**

15 Arutelu juhhib Kalle Muuli (meediategelane).
Arutelus osalevad Helir-Valdor Seeder (Isamaa
esimees, riigikogu liige), Kristjan Järvan (ette-
võtja), Kristi Saare (Tuleva Tulundusühistu
kogukonna juht), Mart Jesse (Eesti Kindlus-

tusseltside Liidu juhatuses esimees), Eiki Nestor (Riigikogu esimees, Sotsiaaldemokraatlik Erakond). Arutelu korraldab Isamaa.

18.00-19.30 Kuidas teha nii, et suurepärase matemaatika ja kirjaoskusega noored ei feiliks päriselus?

9 Arutelu juhib Urmas Vaino. Arutelus osalevad koolijuhid, tööandjad, ettevõtjad, õpetajad, teised hariduse edendajad, loomulikult noored ise. Sõna saab sekka öelda ka publik. Arutelu korraldavad Ettevõtlusõppe programm Edu ja Tegu, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik, Huvitav Kool.

18.00-19.30 Pseudoteaduste hiiliv pealetung / Страшное нападение псевдонауки 🇷🇺 🇧🇪

10 Arutelu juhib Vladimir Svet (Tallinna Linnavalitsus). Arutelus osalevad Mait Metspalu (Tartu Ülikooli genoomika instituut), Julia Tisler (ETV+), Natalia Pervjakova (Tartu Ülikooli genoomika instituut, Eesti Geenivaramu), Sergei Vlassov (Tartu Ülikool). Arutelu korraldavad Tartu Ülikooli genoomika instituut, Eesti Geenivaramu.

18.00-19.00 Silotornid lõhutud? Koosloomeala arutelude kokkuvõte.

18 Arutelu korraldab Riigikantselei.

18.00-19.30 Võltsuudised päästavad ajakirjanduse

20 Arutelu juhib Liisu Lass. Arutelus osalevad Marju Himma ja Markus Järvi.

18.00-19.30 Vabatahtlikku kogemusega töötaja – NEET noor või edukas tööleija?

22 Arutelu juhib Karl-Andreas Sprenk (Eesti Noorteühenduste Liidu noortepoliitika nõunik). Arutelus osalevad Inger Klesment (Töötukassa Tartumaa osakonna karjääriinfo spetsialist), Anu Viltrop (Vabatahtlike Värava toimetaja, Eesti Külaaliikumine Kodukant), Joanna Kurvits (Eesti Noorteühenduste Liidu vabatahtlikkuse eestvedaja), Maarja Karmin (Swedbanki koostöösuhte ja toetustegevuse juht). Arutelu korraldab Eesti Noorteühenduste Liit.

20.00

20.00-21.30 Erakondade esimeeste debatt "Kuidas me kestame?"

20 Arutelu juhib Taavi Eilat (ERR). Arutelus osalevad Mart Helme (EKRE), Andres Herkel (Vabaerakond), Kaja Kallas (Reformierakond), Jevgeni Ossinovski (Sotsiaaldemokraatlik Erakond), Jüri Ratas (Keskerakond), Helir-Valdor Seeder (Isamaa).

Foto: Johan-Paul Hion

Foto:
Anna Markova

LAPSED JA ARVAMUSFESTIVAL

Paide Vallimäel on kaheks päevaks sisse seatud lasteala, kus jagub loovat ja õpetlikku tegevust festivali noorematele külalistele ning seda täiesti tasuta!

SUUREMATELE:

Hiiglaslik trips-traps-trull, ristsõnad, mõistatused, puidu-, kivi- ja kilejoonistused, näomaalingud, põnevad töötoad, Hullu Teadlase eksperimendid ja õhupallimeistris kloun on laste päralt. Muinasjutte loevad ette tähtsad suured inimesed, telgikoopas käib multifilmikino ja avatud on mänguväljak. Lastega tegelevad õpetajad Ülli Müller ja Moonika Vene.

VÄIKSEMATELE:

Tegutseb tasuta lastehoid, nii reedel kui laupäeval kell 11.30-20.00 ootavad lapsi mängima Paide Sookure ja Paide Lasteaia õpetajad.

PÄRIS PISIKESTELE:

Esmakordselt on sel aastal kohal Mamas' Heaveni beebitelk, kus saab rahulikult last toita ja mähkmeid vahetada. Festivalil ringi liikumiseks saab laenutada käru ja kõhukotti.

LASTEARUTELUD LAUPÄEV, 11. AUGUST 21

11.00-12.00

Nutikas koolilaps ehk kas ja kuidas mõjutab nutimaailm laste õppimisvõimet

12.30-13.30

Learning Through Activity

14.00-15.00

Laik kui narkootikum

15.30-16.30

Piirideta, anonüümne, eikellegimaal – koolikiusamine nutiajastul

17.00-18.00

Julgus aidata

Foto:
Deivi Suiste 23

BALTIMAADE ALA 13

6,1 miljonit inimest, 175 228 km² ja kolm iseseisvat väikeriiki. Baltikumi ala on pühen-
datud Eesti, Läti ja Leedu 100. sünnipäevadele, meie ees seisvatele küsimustele ning
valikutele. Mida peaksime tegema, et meie noored tahaksid siia jääda? Kes on jõukam
– kas Jaan, Janis või Justas? Millises Baltikumis tahaksid elada Sina?

Kati Voomets,

Swedbanki Rahaasjade Teabekeskuse juht:

Baltimaade perede finantsiline haavatavus on suurem kui euroalal. Veerandil peredest puuduvad säästud või need on väiksemad kui läheks vaja ühe kuu jooksvate kulutuste katmiseks. Miks see nii on ja kuidas olukorda parandada?

[#baltimaadeala](#)

DEMOKRAATIA ALA 8

Klassikalisest esindusdemokraatiast, kus häääl antakse valimistel, enam ei piisa. Eesti 100. sünnipäeval on rõõm - aga üha enam ka kohustus - meelde tuletada president Lennart Meri sõnu, et demokraatia oma nõudlikkuses peab üha uuesti sündima päevast päeva. Demokraatia alal otsime üheskoos võimalusi valitsemiskultuuri ja kodanikuks olemise viise uueks luua.

Christer Haglund,

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esinduse direktor:

Valimas käimine on mõistagi oluline, ent isiklik suhtlus kandidaatidega enne ja pärast valimisi on samuti väga kasulik. Neile kirjutamine on hea, silmast-silma kohtumine veelgi parem. Iseäranis südamelähedase teema korral saab osaleda ja toetada sellega seotud liikumist. Ülim viis demokraatias osalemiseks on muidugi ise valimistel kandideerida.

[#demokraatiaala](#)

TURVALISUSE JA TERVISE ALA 23

Üksnes ennast hästi tundvad inimesed suudavad end arendada, oma elujärge parandada ja sellega ka ümbritsevat muuta. Just seetõttu võetakse Arvamusfestivali turvalisuse ja tervise alal kahe päeva jooksul ette mõtlemapanevad teemad ohutusest, ennetusest ning teadlikkusest.

Dekla Uusma,

ERGO elu- ja tervisekindlustuse arendusjuht:

Tähelepanuta jäänud probleemid võivad kasvades endast märku anda eriti valusalt ja siis on raske midagi kohe muuta. Saame koos teha Eesti paremaks läbi ennetuse ja teadlikkuse kasvu.

[#turvalisusjatervis](#)

DIGITARKUSE ALA 19

Eesti on edukas e-riik, kuid digiühiskonna arengu ja IT-eduga kaasnevad lisaks võimalustele ka ohud. Räägime küberturvalisuse probleemist ja nutiseadmete mõjust peresuhtele. Kuidas käituvad internetiühiskonnas inimesed ja riigid? Arutame Eesti majandusedu sõltuvust küberhügieenist ja usaldamatust digiühiskonnas. Praktikud lahkavad jõhkramaid turvaintsidente ja kõnelevad ennetusest.

Kirke Saar,

Telia Eesti tehnoloogiadirektor:

Telia üheks eesmärgiks on teha Eestist koht, kus on parem elada ja töötada ning tehnoloogia on meile selles suureks abiks. Samas kaasnevad digitehnoloogia arengutega ka ohud, mida tuleb teadvustada ja tundma õppida.

[#digitarkus](#)

SUHTLUSKULTUURI ALA 12

Võtame sel aastal erilise tähelepanu alla arutlus- ja suhtluskultuuri meie ümber. Oskame me üldse (hästi) suhelda? Kuidas see käib? Millised väärtused meid sealjuures mõjutavad? Kas tulebki leppida, et kus on suhteid, seal on kiusamist? On meil ümberringi lumehelbekesed ja solvumiskultuur? Või peame iseenesest mõistetavaks hoopis oma õigust solvata ja teiste kohustust need solvanguid alla neelata?

Triin Toomesaar,

SA Kiusamisvaba Kool tegevjuht:

Nendele ja veel mitmetele küsimustele peame oluliseks ühiselt vastuseid otsida – mitte ainult Arvamusfestivalil, vaid tegelikult kogu augusti jooksul, mil kutsume üles tähistama suhtluskultuurikuud.

[#suhtluskultuur](#)

TULEVIKUTÖÖ ALA 22

Meie kiirelt arenevas maailmas ei ole töötajail täna vaja enam neid oskuseid, mida eile, ja homme võivad ka tänased oskused olla juba kasutud.

Meelis Paavel,

Eesti Töötukassa juhatuse esimees:

Vajadus ajaga kaasas käia ja ennast täiendada on tänase päeva tööturu reaalsus. Alusta oma tulevikku juba täna tulevikutöö alal, tule karjäärinõustamisele ja arutame tulevikuoskuste üle.

[#tulevikutöö](#)

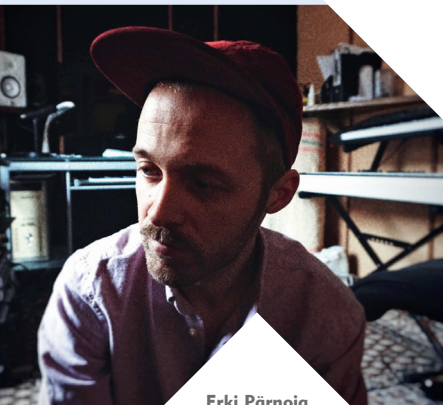
KULTUURIPROGRAMM

Reede, 10. august

8.00-13.30	Rattaretk Tallinnast Paide Arvamusfestivalile
8.00-21.00	Suur nukumajade näitus Järvamaa muuseumis, Lembitu 5
12.00-20.00	Ratastel rändnäitus „Bioajastu – puidust tulevik”
13.00-24.00	Aksioon Ruuminihe, Posti 12
13.00-14.00	Tantsulavastus „Olmeulmad”, Posti 12
14.00-20.00	„Galerii galerii: LVLup”, Posti 12 hoone kõrval
18.00-20.00	Virgo Veldi (saksofon), Andreas Lend (tšello), Jaak Lutsoja (akordion). Pärdi Muusikaaed, Kitsas 3
19.00-24.00	Paide teatri grillpidu
19.30-20.30	Tõnis Sarap, Silver Piiraja ja Kaur Pennert esitavad G. Otsa loomingut, Paide Püha Risti kirik, Keskväljak 1
21.00-22.00	Taskulambi elamusrännak öises vanalinnas, algus Vallitorni juurest
21.00-04.00	Pidu ajaloolises tütarlastegümnaasiumi hoones, Posti 12, pilet 5 €
21.00-01.00	Pidu „Tuleviku inimene” ajakeskuses Wittenstein
22.00-01.00	Voronja galerii heli- ja valgusinstallatsioon “Lätted”, Rüütli 8
23.00-24.00	Taskulambi elamusrännak öises vanalinnas, algus Vallitorni juurest

Laupäev, 11. august

10.00-17.00	Suur nukumajade näitus Järvamaa muuseumis, Lembitu 5
10.00-20.00	Ratastel rändnäitus „Bioajastu – puidust tulevik”
10.00-20.00	Aksioon Ruuminihe, Posti 12
13.00-15.00	EKA Avatud Akadeemia töötuba „Ruumisuhted ja Kaos”, Tallinna 13 (ette registreerimisega)
14.00-20.00	„Galerii galerii: LVLup”, Posti 12 hoone kõrval
16.00-18.00	EKA Avatud Akadeemia töötuba „Nahavärkstuba ootab!”, Tallinna 13 (ette registreerimisega)
21.30-23.00	Erki Pärnoja & bänd festivali lõpukontsert, Paide keskväljakul
23.00-01.00	Voronja galerii heli- ja valgusinstallatsioon “Lätted”, Rüütli 8

Erki Pärnoja
Foto: erkiparvoja.com

Tantsulavastus “Olmeulmad”

Lavastus räägib isiklikust ruumist ja argisuhetest kooselus.

Autorid Arolin Raudva, Maarja Tõnisson, Age Linkmann ja Raho Aadla loovad võimatuid huumorit, mängu ja võlu täis maailmu.

KUS: Paide vana tütarlastegümnaasium, Posti 12, reedel kell 13.00 kell 17.00.

Voronja galerii korternäituste sari “Lätted”

Valgus- ja heliinstallatsioon “Kaotatud lätted” tegeleb suhtega kaduvasse Paidesse. Vaiksel kaovad linnas vanad puitmajad, koos nendega ka visuaalne mälu ja lood. Kuid ometi on neis lagunevates, hüljatud maastikes midagi poeetilist. Visuaal - Leho Rubis, heli - Kaido Kirikmäe.

KUS: Rüütli tänav 8 hävinud hoone hoov/park.

Reedel kell 22.00-01.00 ja laupäeval kell 23.00-01.00. Avamine neljapäeval kell 21.15.

KUS: Rüütli 8 hävinud hoone hoov, reedel ja laupäeval

kell 21.15-24.00, avamine neljapäeval kell 21.15

Taskulambirännakud öises vanalinnas

Öisel elamusrännakul tutvustab ajaloolane Ründo Mültis 19. sajandist säilinud Paide vanalinna salapäraseid paiku, millega on seotud kultuuriloolised suurkujud nagu Hermann Hesse, Nikolai Rimski Korsakov, Arvo Pärt, Raimond Valgre ja Fr. R. Kreutzwald. Rännaku pikkus on umbes tund.

KUS: Algusega Vallitorni juurest, reedel kell 21.00 kell 23.00

Rohkem infot kultuuriprogrammi kohta arvamusfestival.ee.

Peobussid toovad reedel peole ja viivad koj

Start kell 18.30 Tallinnast Estonia eest ja Tartust Vanemuise eest.

Tagasi kell 03.00 Paidest mõlemas suunas.

Ühe otsa pilet 7€, kahe otsa pilet 10€.

Erki Pärnoja kontsert

Festivali lõpukontserdil võlub suvelõpunukrust aasta meesartist 2018. Kitarrimuusikat kuuleb Pärnoja teiselt sooloplaadilt “Efterglow” ja kontsert on kõigile tasuta!

KUS: Paide keskväljakul laupäeval kell 21.30.

PAIDEL OMA KUTSELINE TEATER – KAS TÕESTI?

Harri Ausmaa, Jan Teevet,
Joosep Uus, Kirill Havanski ja
Johannes Richard Sepping ja
Ursel Tilk,
foto: Dmitri Kotjuh
Järva Teataja/
Scanpix

Paide teater on nähtus, millest aastaid unistati, mille võimalikkusest alguses isekeskis ja siis üha julgemalt rääkima hakati ning mille loomise üle arutleti üsna kindlas võtmes 2015. aasta Arvamusfestivalil. 2018. aasta sügis toobki Paide muusika- ja teatrimajja päris oma kutse- lise teatri! Vastab Paide teatri projektijuht Harri Ausmaa.

Mis ja kes on Paide teater?

Paide teatri kutsus ellu Paide linn. Et sellel raha-, tehnika- ja edukultuse ajastul otsustab üks väike linn asfaldiaukude täitmise kõrval luua teatri, näitab linna usku inimesse ja kogukonda. Teater tegeleb küsimustega - kuidas tuua kokku inimesed, kes argipäeva rutus üksteisest mööda tormavad ning otsida koos vastuseid põnevatele küsimustele, mis meid kõiki öösel ärkvel hoiavad.

Mida olete teinud ja mis on kavas?

Oleme teatri sünnile eelneval aastal komanud ja katsetanud, tutvunud ja sõbrunenud, avastanud ja mõtisklenud. Tõime välja lavastused "Maamöötdjad", „Richard“ ja „12 vihast“ ning jõudsime järelduseni, et Paides on võimalik teatrit teha, aga see saab olema suur väljakutse. Avahooaja sügisel on plaanis mängida lausa nelja lavastust: Kirill Havanski monolavastus "Koletis", oktoobrikuus taaskord Jan Teeveti „Richard“ ning novembris trupi ühine suur avalavastus "Kaitseala", jõulukuul etendub pärimust ja mängu põimiv koguperelavastus.

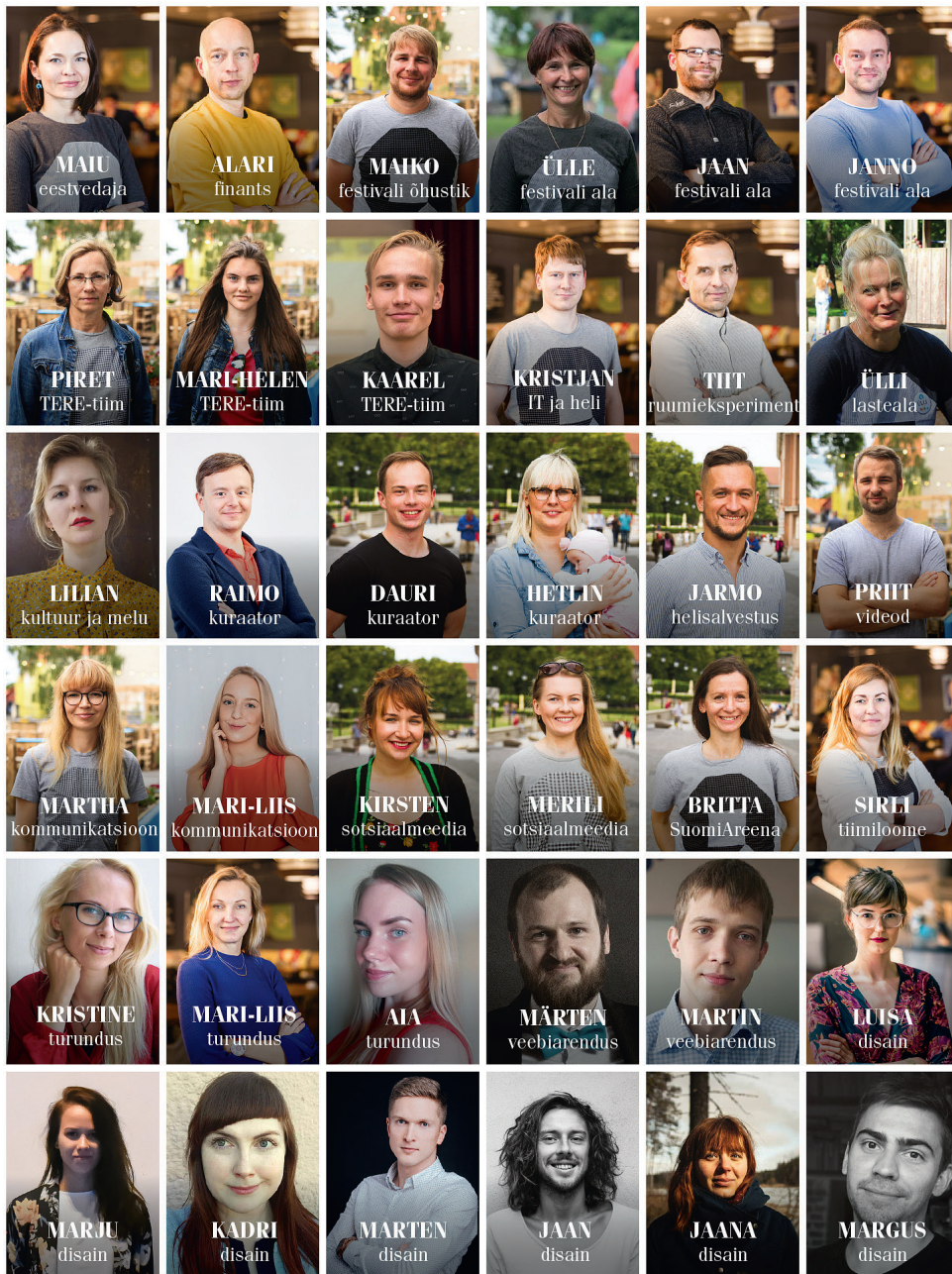
Mida plaanite ette võtta grillipeol?

Kuna usume, et teater on kohtumine, mis võib sündida ka väljaspool teatrisaali, siis tuleme Arvamusfestivalil inimeste keskele, pakume head seltskonda ja head sööki.

**Paide teatri grillipidu
10. augustil 19.00 Posti 12
vana koolimaja hoone taga.**

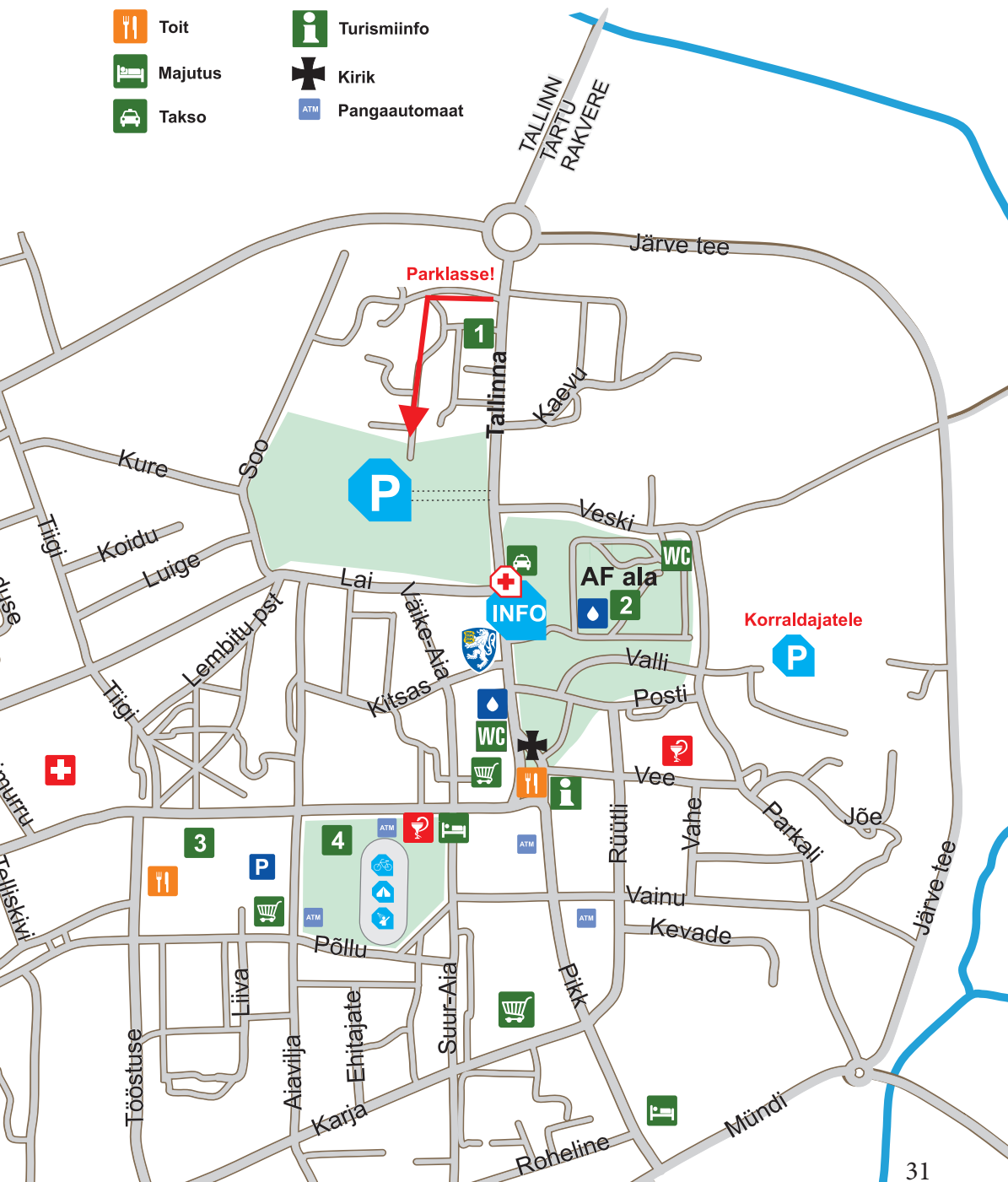
Kas liha on liha? Kas tuli on tuli? Ja kas inimesed, kes tule ümber kokku saavad, moodustavad kogukonna?

Arvamusfestivali aitasid teha...

... ja veel sajad suure südamega vabatahtlikud vanuses 12-67
Paidest ja mujaltki Eestist. Aitäh, et olete meiega! ❤️

- Pood
- Toit
- Majutus
- Takso
- Apteek
- Turisminfo
- Kirik
- Pangaautomaat

Kuidas meil läks? Palun anna teada:

www.arvamusfestival.ee/tagasivide

Aitäh festivali toetajatele!

